

DECIZIA nr.802
din 5 decembrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.342
și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Mihaela Ionescu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.342 și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Maria Staicu Chiriac în Dosarul nr.1915/3/2016/a1 al Tribunalului București – Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.1225D/2017.

2. La apelul nominal, lipsește autoarea excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate și menținerea jurisprudenței Curții Constituționale în materie. În acest sens, invocă Deciziile Curții Constituționale nr.511 din 5 iulie 2016, și nr.528 din 11 iulie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 21 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr.1915/3/2016/a1, **Tribunalul București – Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.342 și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Maria Staicu Chiriac în faza procesuală de verificare a legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală în Dosarul nr.1777/P/2015 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București privind pe autoarea excepției, trimisă în judecată pentru săvârșirea a două infracțiuni de trafic de influență.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarea susține, în esență, că nelegalitatea administrării unor mijloace de probă nu se poate demonstra în procedura de cameră preliminară doar prin înscrisuri noi, în condițiile în care probele nu pot avea o valoare dinainte stabilită, rolul judecătorului fiind acela ca, la sfârșitul cercetării judecătorești, să dea valoare și să analizeze atât legalitatea, cât și temeinicia acestora. Susține, de asemenea, că nu este constituțional să se dea statut de probă legală unei probe ce ar putea fi constatată, în urma cercetării judecătorești, ca fiind obținută nelegal, doar pentru că a fost depășit momentul procedurii de cameră preliminară, procedură în care analiza legalității probelor nu se face în mod public, nemijlocit și contradictoriu. Consideră că este constituțional doar textul de lege care ar permite analiza de către judecător, la sfârșitul cercetării judecătorești, a întregului material probator atât sub aspectul legalității, cât și al temeiniciei.

6. **Tribunalul București – Secția I penală** reține că sunt situații în care promisiunile și îndemnurile folosite în scopul de a se obține probe nu pot fi dovedite cu înscrisuri, ci doar prin audierea persoanei asupra căreia s-au folosit astfel de mijloace sau audierea unei alte persoane care a fost prezentă sau a luat cunoștință de o astfel de împrejurare. Or, prin limitarea prevăzută de art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară este

pus în imposibilitatea de a stabili legalitatea probelor administrate în faza de urmărire penală, atunci când se invocă folosirea de către organele de urmărire penală de promisiuni sau îndemnuri în scopul de a obține probe. Consideră că, din această perspectivă, se poate aprecia că se încalcă dreptul părților la un proces echitabil în componenta sa vizând egalitatea armelor. Pe de altă parte, reține că scopul camerei preliminară este acela de înlăturare a duratei excesive a procedurilor în faza de judecată, fiind, în același timp, un remediu procesual menit să răspundă exigențelor de legalitate, celeritate și echitate a procesului penal. Or, prin administrarea, în procedura camerei preliminară, a probei cu martori - pe aspectul loialității administrării probelor în faza de urmărire penală, în condițiile în care în faza judecătii se administrează aceleași probe sub aspectul temeiniciei acuzației - se poate ajunge la o prelungire a procesului penal și, prin aceasta, la încălcarea dreptului părților la un proces echitabil în componenta sa vizând termenul rezonabil.

7. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr.663 din 11 noiembrie 2014.

9. **Avocatul Poporului** precizează că a transmis punctul său de vedere, în sensul constituționalității textelor de lege criticate, în Dosarele Curții Constituționale nr.374D/2014, nr.291D/2015, și nr.1166D/2015, fiind reținut în Deciziile Curții Constituționale nr.663 din 11 noiembrie 2014, nr.472 din 16 iunie 2015, și nr.35 din 9 februarie 2016.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art.342 și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, acestea din urmă astfel cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.334 din 29 aprilie 2016, având următorul conținut:

- Art.342 din Codul de procedură penală: *„Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.”;*

- Art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală: *„La termenul stabilit conform art.344 alin.(4), judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate ori excepțiile ridicate din oficiu, în camera de consiliu, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate, ascultând concluziile părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului.”*

13. În susținerea neconstituționalității normelor procesual penale criticate, autoarea excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5) potrivit căruia respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie în România și art.21 alin.(3) referitor la dreptul părților la un proces echitabil. Totodată, invocă dispozițiile art.11 și art.20 din Constituție raportat la

art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un proces echitabil.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, referitor la normele procesual penale cuprinse în Titlul II – „*Camera preliminară*” al Părții speciale din Codul de procedură penală, în mod particular cu privire la dispozițiile art.342 și art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară modificării acestora din urmă prin Legea nr.75/2016, s-a pronunțat, statuând că obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Prin urmare, acesta se circumscrie unor aspecte referitoare la competență și la legalitatea fie a sesizării, fie a administrării probelor care fundamentează acuzația în materie penală.

15. Curtea a reținut, totodată, cu privire la legalitatea probațiunii, că, în camera preliminară, pot fi supuse controlului judecătorului aspectele referitoare la nulitatea absolută sau relativă ori la excluderea unor probe, care, potrivit art.102 din Codul de procedură penală, vizează numai probele nelegale, probele obținute prin tortură și cele derivate din acestea. Așa fiind, judecătorul de cameră preliminară nu se poate pronunța asupra aspectelor legate de temeinicia acuzației, acesta fiind atributul exclusiv al instanței competente să judece fondul cauzei. Nu în ultimul rând, Curtea a constatat că obiectivul acestei proceduri este de a stabili dacă urmărirea penală și rechizitoriul sunt apte să declanșeze faza de judecată ori trebuie refăcute, iar, în ipoteza începerii judecății, de a stabili care sunt actele asupra cărora aceasta va purta și pe care părțile și ceilalți participanți își vor putea întemeia susținerile ori pe care trebuie să le combată.

16. În aceste condiții, Curtea a constatat că legiuitorul a limitat la o fază distinctă de parcurs a procesului penal posibilitatea invocării excepțiilor referitoare la competența instanței, legalitatea sesizării, legalitatea administrării probelor sau legalitatea actelor efectuate de organul de urmărire penală, fază în

care nu se stabilește vinovăția sau nevinovăția inculpatului. Consecința acestei limitări temporale este faptul că, după începerea judecării, nu mai este posibilă restituirea cauzei la procuror, scopul reglementării fiind acela al asigurării soluționării cu celeritate a cauzelor penale. Împrejurarea că instanța competentă să judece cauza pe fond nu poate ea însăși să se pronunțe cu privire la cererile și excepțiile care au fost ridicate în procedura de cameră preliminară și care au fost soluționate în această procedură (atât pe fond, cât și/sau în contestație) nu afectează dreptul părților la un proces echitabil, deoarece au făcut deja obiect al controlului unui judecător.

17. Considerentele de principiu, anterior citate, au fost dezvoltate de Curte, în jurisprudența sa, ulterior pronunțării Deciziei nr.641 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.887 din 5 decembrie 2014, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art.344 alin.(4) din Codul de procedură penală, precum și soluția legislativă cuprinsă în art.345 alin.(1) și în art.346 alin.(1) din Codul de procedură penală, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță *„fără participarea procurorului și a inculpatului”* și dispozițiile art.347 alin.(3) din Codul de procedură penală raportate la cele ale art.344 alin.(4), art.345 alin.(1) și art.346 alin.(1) din același cod sunt neconstituționale, statuându-se că procedura în faza camerei preliminare urmează să se desfășoare în cadrul unor dezbateri orale și contradictorii, instanța citând părțile și procurorul în acest scop. În această din urmă decizie, Curtea a reținut, în esență, că dreptul la o procedură orală și contradictorie asigură contactul nemijlocit între judecător și părți, făcând ca expunerea susținerilor formulate de părți să respecte o anumită ordine și facilitând astfel stabilirea corectă a faptelor.

18. Totodată, în Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014, precitată, paragraful 40, Curtea a reținut că, în concepția inițiatorului, proiectul Codului de procedură penală *„institue competența judecătorului de cameră preliminară în verificarea conformității probelor administrate în cursul urmăririi penale cu garanțiile de*

echitate a procedurii. Sub acest aspect, legalitatea administrării probelor este strâns și exclusiv legată de asigurarea caracterului echitabil al procesului penal. [...] Așadar, prin conținutul dispozițiilor care reglementează camera preliminară, prin soluțiile care pot fi dispuse, sunt prevăzute criteriile în baza cărora se stabilește dacă procedura în cursul urmăririi penale a avut caracter echitabil pentru a se putea proceda la judecata pe fond.” Având în vedere aceste aspecte, Curtea a reținut că procedura desfășurată în camera preliminară este deosebit de importantă, având o influență directă asupra desfășurării și echității procedurii ulterioare, inclusiv asupra procesului propriu-zis.

19. În acest context, în paragraful 60 al Deciziei nr.641 din 11 noiembrie 2014, precitată, Curtea a constatat că „din reglementarea instituției camerei preliminare, se desprinde ideea imposibilității pentru judecătorul din această fază de a administra probe pentru a stabili legalitatea probelor administrate în faza de urmărire penală, nebeneficiind de contradictorialitate și oralitate, singura posibilitate pentru acesta fiind constatarea formală a legalității probelor sau necesitatea excluderii unora dintre acestea.” Totodată, în paragraful 61 al deciziei precitate, Curtea a constatat că „în anumite circumstanțe, aspectele de fapt ce au stat la baza obținerii anumitor probe au relevanță directă și implicită asupra legalității probelor; or, imposibilitatea judecătorului de cameră preliminară de a administra noi probe ori de a solicita depunerea anumitor înscrisuri, precum și lipsa unei dezbateri orale cu privire la aceste aspecte, îl pun pe acesta în postura de a nu putea clarifica situația de fapt, aspect ce se poate răsfrânge implicit asupra analizei de drept.” Din această perspectivă, Curtea a apreciat că rezultatul procedurii în camera preliminară referitor la stabilirea legalității administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală are o influență directă asupra desfășurării judecății pe fond, putând să fie decisiv pentru stabilirea vinovăției/nevinovăției inculpatului. Or, reglementând în acest mod procedura camerei preliminare și având în vedere influența pe care această procedură o are asupra fazelor de judecată ulterioare, Curtea a constatat că

legiuitorul a încălcat dreptul părților la un proces echitabil în componenta sa privind contradictorialitatea, oralitatea și egalitatea armelor.

20. Ca urmare a celor statuate de Curte în paragrafele 60 și 61 ale Deciziei nr.641 din 11 noiembrie 2014, precitată, în practică s-a admis că, pentru a se stabili caracterul nelegal al procedurii administrării probelor de către organele de urmărire penală, în această fază a procesului penal se pot administra orice mijloace de probă. În acest sens, s-a reținut că, urmare a deciziei precitate, judecătorul de cameră preliminară va putea încuviința administrarea de probe cu privire la aspectele ce țin de legalitatea sau loialitatea efectuării urmăririi penale și a administrării probelor. Așadar, s-a subliniat că judecătorul de cameră preliminară poate administra orice mijloace de probă pentru verificarea condițiilor în care probele cu privire la care s-au ridicat excepții au fost administrate în faza de urmărire penală.

21. Totodată, însăși Curtea a constatat, ulterior pronunțării Deciziei nr.641 din 11 noiembrie 2014, precitată, că „în procedura de cameră preliminară se pot administra probe pentru a se face dovada că anumite probe din rechizitoriu sunt obținute nelegal sau neloyal. Dacă s-ar aprecia în mod contrar, s-ar ajunge la situația în care dreptul la o procedură orală și contradictorie ar fi un drept formal a cărui exercitare nu s-ar bucura de efectivitate” (a se vedea Decizia nr.296 din 11 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.788 din 7 octombrie 2016, paragraful 24, și Decizia nr.778 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.314 din 3 mai 2017, paragraful 19).

22. Ulterior publicării Deciziei Curții nr.641 din 11 noiembrie 2014, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.887 din 5 decembrie 2014, după o îndelungată pasivitate, a fost adoptată Legea nr.75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.334 din 29 aprilie 2016, prin care s-au pus de acord, în parte, normele procesual penale examinate cu cele constatate de Curte

în considerentele deciziei precitate. Astfel, prin Legea nr.75/2016, au fost modificate, printre altele, dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, criticate în prezenta cauză, în sensul că *„La termenul stabilit conform art.344 alin.(4), judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate ori excepțiile ridicate din oficiu, în camera de consiliu, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate, ascultând concluziile părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului.”*

23. În aceste condiții, Curtea constată că, în lumina noilor reglementări procesual penale, citate în paragraful anterior, judecătorul de cameră preliminară poate încuviința administrarea doar a înscrisurilor noi prezentate de părți și de persoana vătămată în vederea verificării condițiilor în care probele, cu privire la care s-au ridicat excepții, au fost administrate de către organele de urmărire penală. Altfel spus, Curtea constată că dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016, limitează mijloacele de probă ce pot fi administrate în această fază procesuală, în vederea verificării legalității administrării probelor în urmărirea penală, doar la înscrisurile noi prezentate de părți și persoana vătămată ori administrate la cererea acestora, revenindu-se, în acest fel, la formalismul constatat prin Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014, precitată, paragraful 60, așadar la *„constatarea formală a legalității probelor”*. În acest fel, se limitează independența judecătorului de cameră preliminară în realizarea actului de justiție, pe de o parte, și se încalcă dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil al părților și persoanei vătămate, în componenta sa referitoare la egalitatea armelor, pe de altă parte.

24. Curtea reamintește că faza procesuală a camerei preliminare are principala menire de a pregăti cauza în vederea exercitării funcției de judecată, astfel încât instanței de judecată îi rămâne să dezlege doar aspectele de fond ale acuzației, examenul de legalitate a rechizitoriului și a materialului de urmărire penală realizându-se de către judecătorul de cameră preliminară. Or, în condițiile

în care art.342 din Codul de procedură penală, care reglementează obiectul camerei preliminare, se referă, printre altele, la „*legalitatea administrării probelor*”, Curtea reține că fac obiect al verificării în procedura camerei preliminare toate actele de urmărire penală prin care s-au administrat probele pe care se bazează acuzația, pentru a se asigura, în acest fel, garanția de legalitate, independență și imparțialitate. Curtea reține, totodată, că ***verificarea legalității, inclusiv a loialității - componentă intrinsecă a legalității*** - administrării probelor de către organele de urmărire penală, implică controlul realizat de judecătorul de cameră preliminară cu privire la modul/condițiile de obținere și folosire/administrare a probelor. Judecătorul de cameră preliminară este competent a analiza, din oficiu sau la cerere, probele și actele prin prisma respectării dispozițiilor legale, nelegalitățile constatate urmând a fi sancționate în măsura și cu sancțiunea permisă de lege. Or, având în vedere acest obiect al procedurii de cameră preliminară, Curtea subliniază că judecătorul de cameră preliminară trebuie să realizeze o verificare minuțioasă, exclusiv prin prisma legalității, a fiecărei probe și a mijlocului prin care aceasta a fost administrată. Pe cale de consecință, Curtea reține că verificarea legalității și loialității demersului judiciar din faza de urmărire penală privind administrarea probelor exclude o cercetare judecătorească formală, astfel cum se instituie prin dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, modificate prin Legea nr.75/2016.

25. Cu referire la probele obținute în mod nelegal, Curtea a statuat, în Decizia nr.383 din 27 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.535 din 17 iulie 2015, că „o probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeul probatoriu prin care este obținută este nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei. Or, nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art.102 alin.(3) din Codul de procedură penală, prin aplicarea regimului nulității absolute sau relative. Aceasta deoarece nulitățile, așa cum sunt ele reglementate la art.280-282 din Codul de procedură penală, privesc doar actele procedurale și procesuale, adică mijloacele de probă și procedeele probatorii, și nicidecum probele în sine, care nu

sunt decât elemente de fapt. Prin urmare, este firească aplicarea regimului nulităților, conform art.102 alin.(3) din Codul de procedură penală, doar actelor prin care s-a dispus sau s-a autorizat proba sau actelor prin care s-a administrat aceasta. Doar aceste acte pot fi lovite de nulitate absolută sau relativă, aceasta din urmă presupunând o încălcare a drepturilor unui participant la procesul penal, ce nu poate fi înlăturată altfel decât prin excluderea probei astfel obținute din procesul penal” (paragraful 21). Curtea a apreciat că art.102 alin.(2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin.(3) al aceluiași text legal, ceea ce înseamnă că „probele obținute prin actele prevăzute la art.102 alin.(3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relativă. Cele două alineate nu reglementează instituții diferite, ci presupun întotdeauna aplicarea regimului nulităților în materia probațiunii, așa cum este acesta reglementat la art.280-282 din Codul de procedură penală, iar rezultatul nulității actelor, respectiv a mijloacelor de probă și a procedurilor probatorii, determină imposibilitatea folosirii probelor în proces” (paragraful 22). [în același sens, Decizia nr.787 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.104 din 10 februarie 2016, paragrafele 37 și 38]. Din această perspectivă, Curtea a reținut în Decizia nr.840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.120 din 16 februarie 2016, paragraful 22, că „limitarea în timp a momentului până la care pot fi invocate nulitățile relative corespunde noii structuri a procesului penal, caracterizată prin introducerea de către legiuitor în cadrul acestuia, prin dispozițiile art.342-348 din Codul de procedură penală, a etapei camerei preliminare. Aceasta este o etapă distinctă de etapa judecătii în fond a cauzei și, totodată, obligatorie în cazul emiterii rechizitoriului prin care se dispune trimiterea în judecată a unei persoane. Competența realizării etapei procesuale a camerei preliminare este atribuită judecătorului de cameră preliminară, care este un organ judiciar de sine stătător, distinct de instanța de judecată, potrivit art.30 lit.d) din Codul de procedură penală, a cărui competență constă atât într-o verificare-filtru a actelor procedurale efectuate până în această

etapă a procesului penal, cât și în luarea unor măsuri după finalizarea urmăririi penale, fie prin soluții de netrimitere în judecată, fie prin soluții de trimitere în judecată, dar fără începerea judecării.”

26. Așadar, Curtea reține că verificarea legalității probelor, realizată de judecătorul de cameră preliminară, privește conformarea activității de probațiune anterior efectuată de organele de cercetare penală (a mijloacelor de probă administrate în cursul urmăririi penale, a procedurilor probatorii utilizate) cu principiile legalității probelor, respectiv al loialității administrării probelor, în condițiile în care ipotezele reglementate în art.101 din Codul de procedură penală constituie aspecte de nelegalitate a obținerii probelor. Constatarea - în camera preliminară - ***încălcării prescripțiilor procedurale de administrare a probelor***, respectiv ***constatarea obținerii probelor prin utilizarea unor metode nelegale*** - la cererea părților și a persoanei vătămate, respectiv din oficiu - atrage aplicarea, de către judecătorul de cameră preliminară, a sancțiunii excluderii acestora, în condițiile în care sancționarea acestor nelegalități procedurale protejează legalitatea procesului penal, consfințită, ca principiu, în art.2 din Codul de procedură penală. Astfel cum Curtea a statuat în Deciziile nr.383 din 27 mai 2015, și nr.787 din 17 noiembrie 2015, precitate, în materia probațiunii întotdeauna se aplică regimul nulității, excluderea probelor de către judecătorul de cameră preliminară fiind condiționată de constatarea nulității actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea probei ori prin care aceasta a fost administrată în cursul urmăririi penale, în cazul nulității relative - ce constituie regula în această materie - fiind necesară și dovedirea existenței unei vătămări a drepturilor părților care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului. Curtea reține, însă, că această vătămare nu transpore întotdeauna din lucrările și materialul dosarului de urmărire penală și nici nu poate fi dovedită întotdeauna/doar prin înscrisurile noi prezentate de părți sau persoana vătămată ori administrate la cererea acestora.

27. Curtea subliniază că probele reprezintă elementul central al oricărui proces penal, procedurile legale de administrare a acestora garantând faptul că

realitatea obiectivă este reflectată în probele astfel obținute. Momentul procesual, reglementat expres de normele în vigoare, în care, în cursul procesului penal, se verifică legalitatea administrării probelor de către organele de urmărire penală este cel al camerei preliminare (art.342 din Codul de procedură penală), în acest sens, instanța de control constituțional reținând că verificarea legalității administrării probelor este atributul exclusiv al judecătorului de cameră preliminară, acesta procedând în mod suveran asupra stabilirii legalității administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire, fiind singurul care poate aprecia asupra acestor elemente (Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014, paragraful 59), actele pe care acesta le îndeplinește având o influență directă asupra desfășurării și echității procesului propriu-zis. Din această perspectivă, în cursul judecății nu s-ar mai putea aprecia asupra legalității administrării probelor ce au rămas câștigate procesului, de vreme ce nu este admisibil a se face proba împotriva unor aspecte definitiv validate, după încheierea procedurii de cameră preliminară, cu privire la legalitatea administrării probațiunii realizată de către organele de urmărire, operând autoritatea de lucru judecat.

28. Cu toate acestea, Curtea a reținut în paragraful 26 al prezentei decizii că probele pot fi viciate atât prin *încălcarea prescripțiilor procedurale de administrare a lor*, cât și prin *obținerea probelor prin metode nelegale*. Or, Curtea observă că legea procesual penală în vigoare **interzice în mod absolut administrarea probelor prin practici neloiale**, prin dispozițiile art.101 alin.(1)-(3), ca și folosirea procedeele de obținere nelegală a probelor, legiuitorul excluzând în mod absolut astfel de practici/procedee din câmpul legalității. Acest aspect reiese foarte clar din modul de formulare al textelor menționate. Astfel, dacă, în mod obișnuit, nelegalitatea probelor este determinată de încălcarea unor reguli procedurale impuse de lege, în cazul principiului loialității administrării probelor legiuitorul folosește expresii prohibitive în mod absolut [*„este oprit a se întrebuința (...)”*, *„nu pot fi folosite (...)”*, *„este interzis (...)”*], similar ipotezei probelor obținute prin tortură, precum și probelor derivate din acestea [*„nu pot fi folosite (...)”*]. Cu alte cuvinte, mijloacele de constrângere enumerate în art.101

alin.(1) din Codul de procedură penală, tehnicile de ascultare care afectează conștiința persoanei [art.101 alin.(2) din Codul de procedură penală], provocarea unei persoane să săvârșească ori să continue săvârșirea unei fapte penale, în scopul obținerii unei probe [art.101 alin.(3) din Codul de procedură penală], ca și folosirea torturii în obținerea probelor [art.102 alin.(1) din Codul de procedură penală] atrag nulitatea absolută a mijlocului de probă astfel obținut, consecința fiind excluderea necondiționată a probei. Așadar, analizând probatoriul administrat din perspectiva conformității acestuia cu principiul loialității administrării probelor, judecătorul de cameră preliminară va sancționa cu excluderea probele obținute prin întrebuințarea de violențe, amenințări ori alte mijloace de constrângere, precum și promisiuni sau îndemnuri; prin metode sau tehnici de ascultare care afectează capacitatea persoanei de a-și aminti și de a relatea în mod conștient și voluntar faptele care constituie obiectul probei, chiar dacă persoana ascultată își dă consimțământul la utilizarea unei asemenea metode sau tehnici de ascultare; prin provocarea unei persoane să săvârșească ori să continue săvârșirea unei fapte penale, în scopul obținerii unei probe [art.101 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală]. În același mod, judecătorul de cameră preliminară va aplica sancțiunea excluderii și în ipoteza în care constată că, în cadrul probatoriului administrat în faza de urmărire penală, se află probe obținute prin tortură și probe derivate din acestea [art.102 alin.(1) din Codul de procedură penală]. În acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului potrivit căreia folosirea în proces a declarațiilor obținute prin încălcarea art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale – încălcare determinată de folosirea torturii sau tratamentelor inumane și degradante – atrage nevalabilitatea întregii proceduri judiciare și încălcarea art.6 din Convenție (Hotărârea din 25 septembrie 2012, pronunțată în *Cauza El Haski împotriva Belgiei*).

29. În aceste condiții, Curtea constată că nerespectarea interdicției absolute statuată în cuprinsul normelor procesual penale ale art.102 alin.(1) - potrivit căreia probele obținute prin tortură, precum și probele derivate din acestea nu pot fi

folosite „în cadrul procesului penal” - și a dispozițiilor art.101 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală privind interzicerea explicită a administrării probelor prin practici neloiale **atrage nulitatea absolută a actelor procesuale și procedurale prin care probele au fost administrate și excluderea necondiționată a probei în faza camerei preliminare.** Întrucât nerespectarea dispozițiilor cuprinse în normele precitate cade sub incidența inadmisibilității care produce efecte prin intermediul nulității absolute, Curtea constată, totodată, că **o verificare a loialității/legalității administrării probelor, din această perspectivă, este admisă și în cursul judecării,** aplicându-se, în acest mod, regula generală potrivit căreia nulitatea absolută poate fi invocată pe tot parcursul procesului penal. Așadar, interdicția categorică a legii în obținerea probelor prin practici/procedee neloiale/nelegale justifică competența judecătorului de fond de a examina și în cursul judecării aceste aspecte. Altfel spus, probele menținute ca legale de judecătorul de cameră preliminară pot face obiectul unor noi verificări de legalitate în cursul judecării din perspectiva constatării inadmisibilității procedurii prin care au fost obținute și a aplicării nulității absolute asupra actelor procesuale și procedurale prin care probele au fost administrate, în condițiile în care, în această ipoteză, se prezumă *iuris et de iure* că se aduce atingere legalității procesului penal, vătămarea neputând fi acoperită. De altfel, potrivit art.346 alin.(5) din Codul de procedură penală, doar probele excluse în camera preliminară nu mai pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei.

30. Cât privește competența funcțională a judecătorului de cameră preliminară de verificare a legalității administrării probelor, aceasta a fost preluată de la instanța de judecată, astfel cum era reglementată în Codul de procedură penală din 1968. În privința probelor, art.64 alin.(2) din Codul de procedură penală din 1968 prevedea, ca o garanție a dreptului la apărare, că „*mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal*”, valorificarea excepției privind nelegalitatea mijloacelor de probă obținute realizându-se în etapa dezbaterilor (potrivit art.340 din Codul de procedură penală din 1968), când excepția se punea în discuția procurorului și a părților, fie din oficiu, fie la cererea

procurorului și a părților, urmând ca instanța să dispună asupra ei cu ocazia deliberării și luării hotărârii, potrivit art.343 alin.3 din Codul de procedură penală din 1968, în condițiile în care art.356 alin.1 lit.c) din Codul de procedură penală din 1968 prevedea expres că expunerea, ca parte componentă a hotărârii prin care instanța penală soluționa fondul cauzei, trebuia să cuprindă, printre altele, „*analiza probelor care au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei, cât și a celor care au fost înlăturate [...]*”. Cu privire la aceste din urmă aspecte, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut, într-o decizie de speță, că „instanța se pronunță asupra caracterului ilegal al mijloacelor de probă prin hotărâre, după efectuarea cercetării judecătorești și după dezbateri” (Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, Decizia penală nr.13 din 8 ianuarie 2007).

31. Curtea reține, așadar, că, în lumina vechii reglementări procesual penale, convingerea asupra loialității și legalității administrării probelor se forma numai în interiorul cercetării judecătorești, cadru procesual în care, în mod nemijlocit și contradictoriu, instanța penală administra toate mijloacele de probă pe care le aprecia ca utile, pertinente și concludente, în timp ce, *de lege lata*, judecătorul de cameră preliminară nu are libertatea de a examina și administra alte probatorii decât cele administrate în faza de urmărire penală ori, cel mult, înscrisurile noi prezentate de părți și persoana vătămată ori administrate la cererea acestora.

32. În aceste condiții, Curtea constată că identitatea actului de cercetare judecătorească realizat - sub imperiul Codului de procedură penală din 1968, de către instanța de judecată, și, în lumina noilor reglementări procesual penale, de către judecătorul de cameră preliminară - pentru a stabili în ce măsură organul de urmărire penală a asigurat legalitatea procedurii de obținere și administrare a probelor, impune reglementarea în faza camerei preliminare a unor instrumente procesuale identice, cu excluderea oricărui formalism judiciar.

33. Așa încât, având în vedere toate cele reținute anterior, Curtea constată că normele procesual penale ale art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel

cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016, care nu permit judecătorului de cameră preliminară - în soluționarea cererilor și excepțiilor formulate și a excepțiilor ridicate din oficiu - să administreze alte probe, în afara „*oricăror înscrisurilor noi prezentate*”, sunt contrare dispozițiilor constituționale privind independența judecătorului în realizarea actului de justiție. Astfel cum a reținut Curtea în Decizia nr.54 din 14 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.42 din 23 ianuarie 2009, „în domeniul aplicării legii într-o cauză dedusă judecății, inclusiv în ceea ce privește legalitatea administrării mijloacelor de probă, expert este însuși judecătorul cauzei, care, în virtutea pregătirii sale profesionale și a statutului său de independență, are competența de a decide cu privire la raporturile juridice deduse judecății, a mijloacelor de probă administrate și a normelor juridice aplicabile.” Independența puterii judecătorești permite judecătorilor să își îndeplinească rolul de protectori ai drepturilor și libertăților cetățenilor (în acest sens, Decizia nr.629 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.88 din 2 februarie 2015), norma procesual penală cuprinsă în art.345 alin.(1), astfel cum a fost modificată prin Legea nr.75/2016, neasigurând jurisdicție deplină cu privire la aspecte ce fac obiectul camerei preliminare - în concret, cu privire la verificarea legalității administrării probelor - astfel încât acuzația în materie penală nu este supusă controlului complet al unui magistrat independent și imparțial. Așadar, Curtea constată că, printr-un formalism dăunător stabilirii adevărului și realizării dreptății ca valoare supremă prevăzută de art.1 din Legea fundamentală, legiuitorul a reglementat, prin art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.75/2016, un text neconstituțional.

34. În aceeași măsură, Curtea constată că dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016, restrâng, în mod nejustificat, dreptul părților și persoanei vătămate de a se apăra în această procedură. Dreptul la apărare, reglementat în art.24 din Constituție, conferă oricărei părți implicate într-un proces, potrivit intereselor sale și indiferent de natura procesului, posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege

pentru a invoca în apărarea sa fapte sau împrejurări. Acest drept presupune participarea la ședințele de judecată, folosirea mijloacelor de probă, invocarea excepțiilor prevăzute de legea procesual penală, exercitarea oricăror altor drepturi procesual penale și posibilitatea de a beneficia de serviciile unui apărător.

35. Totodată, Curtea constată că dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016, aduc atingere și prevederilor constituționale ale art.21 alin.(3) privind dreptul la un proces echitabil, în componenta sa privind egalitatea armelor, precum și celor ale art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin prisma art.20 din Constituție.

36. Cu privire la principiul egalității armelor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în Hotărârea din 27 octombrie 1993, pronunțată în *Cauza Dombo Beheer BV împotriva Olandei*, în sensul că fiecare parte la un proces trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a-și expune cauza în fața instanței, inclusiv în ceea ce privește probele, în condiții care să nu o dezavantajeze în mod semnificativ în raport cu partea adversă. Principiul egalității armelor - unul din elementele noțiunii mai largi de proces echitabil și componentă importantă a unei apărări efective într-un proces cu caracter judiciar - impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu „adversarul” ei. Așadar, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces (Hotărârea din 23 octombrie 1996, pronunțată în *Cauza Ankerl împotriva Elveției*, paragraful 38).

37. Astfel cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr.641 din 11 noiembrie 2014, precitată, paragraful 38, un aspect fundamental al dreptului la un proces echitabil este acela că, în materie penală, inclusiv elementele ce țin de procedură ar trebui să se desfășoare într-o manieră contradictorie, trebuind să existe egalitate de arme între acuzare și apărare. Dreptul la un proces în

contradictoriu înseamnă, într-un caz penal, că atât procurorului, cât și inculpatului trebuie să li se ofere posibilitatea de a avea cunoștință și de a putea aduce observații referitoare la toate probele prezentate sau la observațiile depuse de către cealaltă parte în vederea influențării deciziei instanței (Hotărârea din 16 februarie 2000 pronunțată în *Cauza Rowe și Davis împotriva Regatului Unit*, paragraful 60). Legislația națională poate îndeplini această exigență în diverse maniere, dar metoda adoptată de către aceasta trebuie să garanteze ca partea adversă să fie la curent cu depunerea observațiilor și să aibă posibilitatea veritabilă de a le comenta (Hotărârea din 28 august 1991, pronunțată în *Cauza Brandstetter împotriva Austriei*).

38. Or, examinând dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016, care stabilesc că judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate de părți și persoana vătămată doar pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a „*oricăror înscrisuri noi prezentate*”, Curtea constată că părțile și persoana vătămată se află într-o **imposibilitate obiectivă de a contesta în mod efectiv legalitatea probelor**, când pentru dovedirea nelegalității probatoriului administrat în urmărirea penală se impune administrarea altor probe în afara înscrisurilor noi prezentate de acești subiecți procesuali. Altfel spus, dreptul la apărare și egalitatea de arme sunt înfrânte, atât timp cât, în soluționarea cererilor și excepțiilor formulate, în vederea dovedirii caracterului nelegal al probatoriului administrat în faza de urmărire penală, părțile și persoana vătămată pot solicita, și judecătorul de cameră preliminară poate încuviința, doar administrarea probei cu „*înscrisuri noi prezentate*”.

39. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, utilizarea probelor obținute în faza instrucției penale nu contravine art.6 paragraful 3 lit.d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât timp cât dreptul la apărare a fost respectat (Hotărârea din 20 septembrie 1993, pronunțată în *Cauza Saidi împotriva Franței*, paragrafele 43 și 44, și Hotărârea

din 13 octombrie 2005, pronunțată în *Cauza Bracci împotriva Italiei*, paragrafele 51 și 54). De aceea, utilizarea unei probe așa cum a fost administrată în faza de urmărire penală nu poate fi luată în considerare dacă acuzatul nu a avut posibilitatea, în niciun stadiu al procedurii, să o conteste în mod efectiv.

40. Totodată, în soluționarea plângerilor având ca obiect încălcarea principiilor loialității și legalității utilizării procedurilor probatorii speciale – investigatori, agenți infiltrați – Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat cu privire la necesitatea analizării atente a procedurilor judiciare prin care se produc aceste probe și, în special, cu privire la verificarea respectării cerințelor de contradictorialitate și egalitate a armelor (Hotărârea din 16 februarie 2000, pronunțată în *Cauza Jasper împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, paragrafele 50-58, și Hotărârea din 26 octombrie 2006, pronunțată în *Cauza Khudobin împotriva Rusiei*, paragrafele 133-135).

41. De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat că, în anumite circumstanțe, autoritățile judiciare pot apela la declarațiile administrate în faza „instrucției”, în special în cazul refuzului persoanelor care le-au dat de a le reitera în public de teamă pentru consecințele pe care acestea le-ar putea avea pentru siguranța lor. Dacă inculpatul a avut o ocazie adecvată și suficientă de a contesta astfel de mărturii, în momentul în care sunt făcute ori mai târziu, utilizarea lor nu violează în sine art.6 paragrafele 1 și 3 lit.d) din Convenție (Hotărârea din 24 noiembrie 1986, pronunțată în *Cauza Unterpertinger împotriva Austriei*, paragrafele 31-33, Hotărârea din 20 septembrie 1993, pronunțată în *Cauza Saidi împotriva Franței*, paragrafele 43 și 44, și Hotărârea din 23 aprilie 1997, pronunțată în *Cauza Van Mechelen împotriva Olandei*, paragraful 55).

42. În același fel, în *Cauza Schenk împotriva Elveției*, instanța de la Strasbourg a arătat că este în sarcina sa aprecierea în ansamblu a caracterului echitabil al procesului și nu excluderea în principiu și *in abstracto* a probelor administrate nelegal. În cauză, s-a constatat că reclamantului i-a fost respectat dreptul la apărare, chiar dacă cererile sale fuseseră respinse, întrucât acesta a putut

contesta caracterul nelegal al înregistrărilor, pe motivul că nu fuseseră dispuse de un judecător, și, pe de altă parte, a avut posibilitatea de a tăgădui autenticitatea înregistrărilor și de a se opune la folosirea lor (Hotărârea din 12 iulie 1988, paragrafele 46-49). De asemenea, în Hotărârea din 12 mai 2000, pronunțată în *Cauza Khan împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, paragrafele 34-40, instanța europeană a reținut, în esență, că reclamantul a avut posibilitatea de a contesta în toate gradele de jurisdicție autenticitatea înregistrărilor, precum și posibilitatea folosirii lor ca probe în proces.

43. În aceste împrejurări, Curtea constată că instanța europeană a statuat, în jurisprudența sa, cu privire la necesitatea analizării atente a procedurilor judiciare prin care se administrează probe în procesul penal, la posibilitatea veritabilă, adecvată și suficientă de a contesta legalitatea probatoriilor produse în faza „instrucției” (urmăririi penale), aspecte care presupun, în concret, posibilitatea părților de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege pentru a invoca în apărarea lor fapte sau împrejurări, inclusiv **administrarea oricăror mijloace de probă** ce ar demonstra nelegalitatea probatoriilor produse de organele de urmărire penală.

44. Față de acestea, Curtea constată că, în reglementarea normelor procesual penale criticate, este necesar a fi preluat standardul convențional anterior expus, în condițiile în care art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.75/2016, reglementează posibilitatea părților și a persoanei vătămate de a contesta probatoriul administrat în faza de urmărire penală, însă nu oferă instrumentele, mijloacele procesuale pentru a demonstra nelegalitatea acestuia. Examinând actualul conținut al dispozițiilor art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, Curtea reține că va fi afectată legitimitatea hotărârii judecătorești întemeiată pe mijloace de probă administrate nelegal în faza de urmărire penală și necontestate în mod efectiv de către părți și persoana vătămată în procedura de cameră preliminară.

45. Așadar, Curtea reține că - acceptând posibilitatea ca o probă obținută nelegal în urmărirea penală și necercetată în mod efectiv în procedura camerei

preliminare să poată sta la baza unei hotărâri de condamnare - s-ar eluda standardul convențional anterior expus, o atare soluție legislativă nefiind proporțională cu obiectivul propus în Expunerea de motive la Proiectul de Lege privind Codul de procedură penală, respectiv „înlăturarea duratei excesive a procedurilor în faza de judecată” și „asigurarea premiselor pentru soluționarea cu celeritate a cauzei în fond”. De altfel, instanța de la Strasbourg a reținut în Hotărârea din 11 februarie 2014, pronunțată în *Cauza Cēsnieks împotriva Letoniei*, că utilizarea în cadrul procedurilor penale a probelor obținute prin încălcarea unuia dintre drepturile fundamentale prevăzute de Convenție ridică întotdeauna probleme legate de echitabilitatea procesului penal, chiar dacă admiterea unei asemenea probe nu a fost decisivă în luarea deciziei de condamnare a unei persoane.

46. În concluzie, Curtea constată că dispozițiile art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.75/2016, limitând mijloacele de probă ce pot fi administrate în verificarea conformității probelor administrate în cursul urmăririi penale cu garanțiile de echitabilitate a procedurii, aduc atingere dreptului la apărare și egalității de arme, componentă a dreptului părților și persoanei vătămate la un proces echitabil. Curtea constată că este necesar ca, în procedura de cameră preliminară, verificarea legalității administrării probelor de către organele de urmărire penală să fie realizată, în mod nemijlocit, în contradictoriu cu părțile și persoana vătămată, cu posibilitatea administrării oricăror mijloace de probă.

47. Cât privește dispozițiile art.342 din Codul de procedură penală, Curtea constată că acestea au mai fost supuse controlului de constituționalitate, excepția de neconstituționalitate, cu un atare obiect, fiind respinsă ca neîntemeiată, în acest sens existând o bogată jurisprudență. Astfel încât, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudența, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile Curții sunt aplicabile și în prezenta cauză.

48. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, cu unanimitate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.342 din Codul de procedură penală,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Maria Staicu Chiriac în Dosarul nr.1915/3/2016/a1 al Tribunalului București – Secția I penală și constată că soluția legislativă cuprinsă în art.345 alin.(1) din Codul de procedură penală, care nu permite judecătorului de cameră preliminară, în soluționarea cererilor și excepțiilor formulate ori excepțiilor ridicate din oficiu, să administreze alte mijloace de probă în afara „*oricăror înscrisuri noi prezentate*” este neconstituțională.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art.342 din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului București – Secția I penală.

Pronunțată în ședința din data de 5 decembrie 2017.